

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวนทั้งสิ้น ๓๑๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamané) ได้จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๕ คน แล้วคัดเลือกโดยวิธีสุ่มจับสลากจากหมายเลขที่ประจำตัวของนักเรียนให้ได้ตามจำนวนที่คำนวณได้ในแต่ละชั้นเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๕๘ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๕๙ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๕๘ คน ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๑ ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ (ร้อยละ ๑๐๐) เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์สรุปข้อมูลลงตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สถิติการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé) ดังผลการวิเคราะห์ตามลำดับต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการรายงานข้อมูลผลการวิจัยที่ตรงกัน
ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา
t	หมายถึง	ค่าการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)
F	หมายถึง	ค่าแจกแจงการกระจายข้อมูลแบบ F-distribution
p	หมายถึง	แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลงในตารางประกอบการบรรยาย มีรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป

ระดับชั้น	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓๑	๓๔.๐๗	๒๗	๓๒.๑๔	๕๘	๓๓.๑๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๓๕	๓๘.๔๖	๒๔	๒๘.๕๗	๕๙	๓๓.๗๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๒๕	๒๗.๔๗	๓๓	๓๙.๒๙	๕๘	๓๓.๑๔
รวม	๙๑	๑๐๐.๐๐	๘๔	๑๐๐.๐๐	๑๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๕ คน แบ่งตามระดับชั้นดังนี้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีจำนวน ๕๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๔) เป็นนักเรียนชาย ๓๑ คน (ร้อยละ ๓๔.๐๗) และนักเรียนหญิง จำนวน ๒๗ คน (ร้อยละ ๓๒.๑๔)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวน ๕๙ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๑) เป็นนักเรียนชาย ๓๕ คน (ร้อยละ ๓๘.๔๖) และนักเรียนหญิง จำนวน ๒๔ คน (ร้อยละ ๒๘.๕๗)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวน ๕๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๔) เป็นนักเรียนชาย ๒๕ คน (ร้อยละ ๒๗.๔๗) และนักเรียนหญิง จำนวน ๓๓ คน (ร้อยละ ๓๙.๖๗)

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ ๑ ศึกษาปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ๑) การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดเอาไว้ และ ๒) การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป คือ เพศ และระดับชั้น กับค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านต่างๆ และสรุปผลตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

๑. การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงการเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีรายละเอียดตามข้อสรุปในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาโดยรวม

แรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษา

ระดับ

	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	๔.๓๙	๐.๓๔	มาก
๒. ด้านการบริหารทั่วไป	๔.๓๖	๐.๓๔	มาก
๓. ด้านการจัดครูสอน	๔.๓๖	๐.๓๗	มาก
๔. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	๔.๔๐	๐.๔๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อการเรียน
 ธรรมศึกษาในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=๔.๔๐$) สูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านเนื้อหาวิชา
 และวิธีการสอน ($\bar{X}=๔.๓๙$) ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X}=๔.๓๖$) และด้านการจัดครูสอน ($\bar{X}=๔.๓๖$)
 ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรม
 ศึกษาด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน

แรงจูงใจด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	ระดับ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. มีการจัดให้มีหนังสือธรรมศึกษาตามลำดับชั้นเรียน	๔.๔๙	๐.๖๗	มาก
๒. มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอน	๔.๓๐	๐.๖๖	มาก
๓. มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ได้เหมาะกับเนื้อหาวิชา แต่ละชั้นเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	๔.๔๓	๐.๖๑	มาก
๔. มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนธรรม ศึกษา	๔.๔๒	๐.๖๐	มาก

๕. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติจริง	๔.๔๙	๐.๗๑	มาก
๖. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมธรรมะเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์จริง	๔.๒๘	๐.๖๒	มาก
๗. มีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ	๔.๓๓	๐.๗๑	มาก
๘. เนื้อหาวิชาธรรมศึกษาทำให้ผู้เรียน ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้มีในตนได้จริง	๔.๓๘	๐.๖๕	มาก
๙. เนื้อหาธรรมศึกษาแต่ละชั้น สามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตได้จริง	๔.๔๑	๐.๖๕	มาก
รวม	๔.๓๙	๐.๓๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๑) มีการจัดให้มีหนังสือธรรมศึกษาตามลำดับชั้นเรียนและ (๕) มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}=4.49$) ส่วนประเด็น (๖) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมธรรมะเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์จริง ($\bar{X}=4.28$) พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ ๔.๔ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการบริหารทั่วไป

แรงจูงใจด้านการบริหารทั่วไป	ระดับ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๐. มีการวางแผนกำหนดนโยบายจัดการเรียนธรรมศึกษาที่	๔.๓๑	๐.๖๑	มาก

ชัดเจน			
๑๑. มีการบริหารจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้	๔.๔๑	๐.๖๗	มาก
๑๒. มีการเสริมสร้างคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต	๔.๕๓	๐.๕๘	มากที่สุด
๑๓. มีการประสานงานกับหน่วยงาน และส่วนที่เกี่ยวข้อง	๔.๑๗	๐.๖๖	มาก
๑๔. มีการกำหนดวันเวลาและสถานที่ในการดำเนินการ ชัดเจน	๔.๓๑	๐.๗๑	มาก
๑๕. มีการจัดการด้านบุคลากรผู้ควบคุม และการมอบหมาย งานได้อย่างเหมาะสม	๔.๓๒	๐.๖๔	มาก
๑๖. มีการควบคุมและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่ได้ กำหนดไว้	๔.๓๒	๐.๖๔	มาก
๑๗. มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาธรรมศึกษาเพื่อ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต	๔.๕๒	๐.๖๕	มากที่สุด
๑๘. มีการประเมินผลในการบริหารการจัดการเรียนการสอน	๔.๓๙	๐.๖๗	มาก
รวม	๔.๓๖	๐.๓๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการบริหารทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๑๒) มีการเสริมสร้างคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ($\bar{X}=4.53$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาสูงที่สุด รองลงมาเป็นประเด็น (๑๗) มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ศึกษาธรรมศึกษาเพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ($\bar{X}=4.52$) และ (๑๑) มีการบริหารจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้ ($\bar{X}=4.41$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๑๓) มีการประสานงานกับหน่วยงาน และส่วนที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.17$)

ตารางที่ ๔.๕ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดครูสอน

แรงจูงใจด้านการจัดครูสอน	ระดับ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๙. มีการการจัดพระภิกษุผู้สอนธรรมศึกษาได้เหมาะสม	๔.๔๗	๐.๖๗	มาก
๒๐. ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา	๔.๓๘	๐.๖๑	มาก
๒๑. ผู้สอนทำการสอนธรรมศึกษา ตามจำนวนผู้เรียนและตามลำดับชั้นเรียนได้เหมาะสม	๔.๒๙	๐.๖๙	มาก
๒๒. การใช้ภาษาในการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน	๔.๓๗	๐.๗๒	มาก
๒๓. มีการสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	๔.๓๙	๐.๖๑	มาก
๒๔. ผู้สอนมีการเตรียมพร้อมในเอกสารและหนังสือเรียน	๔.๓๑	๐.๖๘	มาก
๒๕. มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับผู้เรียน	๔.๓๑	๐.๖๗	มาก
๒๖. ผู้สอนมีวิธีการสอนทำให้เข้าใจและจดจำคำสอนได้ง่าย	๔.๓๖	๐.๖๖	มาก
๒๗. ผู้สอนสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจและเห็นจริงด้วยตนเอง	๔.๓๖	๐.๖๘	มาก
รวม	๔.๓๖	๐.๓๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดครูสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๑๙) มีการการจัดพระภิกษุผู้สอนธรรมศึกษาได้เหมาะสม ($\bar{X}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาสูงที่สุด รองลงมาเป็นประเด็น (๒๓) มีการสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.39$) และ (๒๐) ผู้สอนมีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ($\bar{X}=4.38$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒๑) ผู้สอนทำการสอนธรรมศึกษา ตามจำนวนผู้เรียนและตามลำดับชั้นเรียนได้เหมาะสม ($\bar{X}=4.29$)

ตารางที่ ๔.๖ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรม
ศึกษาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

แรงจูงใจด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๒๘. มีการจัดการด้านบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	๔.๔๕	๐.๖๔	มาก
๒๙. มีการจัดการด้านบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	๔.๓๕	๐.๖๙	มาก
๓๐. การจัดอาคาร และแสงสว่างในห้องเรียนได้เหมาะสมในการเรียนการสอน	๔.๔๙	๐.๖๙	มาก
๓๑. อุณหภูมิของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับการเรียน	๔.๔๑	๐.๖๖	มาก
๓๒. การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับชั้นเรียนได้เหมาะสม	๔.๒๙	๐.๖๖	มาก
๓๓. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	๔.๓๕	๐.๖๕	มาก
๓๔. ความสะอาดภายในอาคารที่ใช้จัดการเรียนการสอน	๔.๓๘	๐.๖๔	มาก
๓๕. ความสมบูรณ์และ ความพร้อมในเอกสารประกอบการเรียน	๔.๓๓	๐.๗๒	มาก
๓๖. ผู้เรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน	๔.๕๒	๐.๖๘	มากที่สุด
รวม	๔.๔๐	๐.๔๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๔๐$) เมื่อพิจารณาในประเด็นของแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า ประเด็น (๓๖) ผู้เรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ($\bar{X}=๔.๕๒$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาสูงที่สุด รองลงมาเป็นประเด็น (๓๐) การจัดอาคาร และแสงสว่างในห้องเรียนได้เหมาะสมในการเรียนการสอน ($\bar{X}=๔.๔๙$) และ (๒๘) มีการจัดการด้านบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=๔.๔๕$) ตามลำดับ ส่วนประเด็นแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๓๒) การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับชั้นเรียนได้เหมาะสม ($\bar{X}=๔.๒๙$)

๒. ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ เพศ และระดับชั้น ปรากฏรายละเอียดตามข้อมูลที่บรรยายสรุปในตารางที่ ๔.๗ -๔.๑๑

๒.๑ ผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายด้วยสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญชนิดที่แบบที่เป็นอิสระจากกัน (t-independent)

แรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษา	หญิง		ชาย		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
๑. ด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน	๔.๔๔	๐.๒๖	๔.๓๕	๐.๔๐	๑.๗๙๕	๐.๐๗๕
๒. ด้านการบริหารทั่วไป	๔.๔๑	๐.๒๙	๔.๓๒	๐.๓๘	๑.๘๔๖	๐.๐๖๗
๓. ด้านการจัดครูสอน	๔.๔๓	๐.๓๑	๔.๓๐	๐.๔๑	๒.๓๙๔*	๐.๐๑๘

๔. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ๔.๔๔ ๐.๓๔ ๔.๓๕ ๐.๔๔ ๑.๔๖๓ ๐.๑๔๕

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านเนื้อหาวิชา และวิธีการสอน ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกของนักเรียนหญิงที่ แตกต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดครูสอน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($t=๒.๓๘๗$, $p ๐.๐๑๘$)

๒.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านต่างๆ กับ ตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยาย ในตารางที่ ๔.๘-๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านเนื้อหาวิชาและ วิธีการสอนกับตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับชั้น	N	\bar{X}	S.D.	F	p
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๘	๔.๔๐	๐.๔๔	๐.๓๑	๐.๗๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๕๙	๔.๓๗	๐.๒๖		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๘	๔.๔๑	๐.๓๑		

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจต่อด้านเนื้อหาวิชาและ วิธีการสอนธรรมศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการบริหารทั่วไปตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับชั้น	N	\bar{X}	S.D.	F	p
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๘	๔.๓๘	๐.๔๒	๑.๐๕	๐.๓๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๕๙	๔.๓๑	๐.๓๒		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๘	๔.๔๐	๐.๒๗		

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านการบริหารทั่วไปที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดครูสอนตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับชั้น	N	\bar{X}	S.D.	F	p
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๘	๔.๔๑	๐.๓๙	๑.๓๓	๐.๒๗
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๕๙	๔.๓๐	๐.๓๔		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๘	๔.๓๘	๐.๓๗		

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านด้านการจัดครูสอนที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกกับตัวแปรระดับชั้นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับชั้น	N	\bar{X}	S.D.	F	p

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๘	๔.๔๒	๐.๔๕	๐.๗๔	๐.๔๘
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๕๙	๔.๓๔	๐.๓๘		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๕๘	๔.๔๒	๐.๓๖		

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

วัตถุประสงค์ที่ ๒ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการเรียนธรรมศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใช้วิธีพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำมาจัดอันดับจากต่ำสุด เพื่ออธิบายสภาพปัญหาการเรียนธรรมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาราม บางลำพูล่าง คลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

สภาพของปัญหาในเรื่องแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาโดยรวม พบว่า ด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.39$) รองลงมาคือด้านการบริหารทั่วไป ด้านการจัดครูสอน และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

สภาพของปัญหาในเรื่องแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน พบว่ามีสภาพปัญหาในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนธรรมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือเรื่องเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาแต่ละชั้นเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมธรรมะเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์จริง ตามลำดับ

สภาพของปัญหาในเรื่องแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการบริหารทั่วไปพบว่ามีสภาพปัญหาในการเสริมสร้างคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องการวางแผนกำหนดนโยบายจัดการเรียนธรรมศึกษาที่ชัดเจน และการจัดการด้านบุคลากรผู้ควบคุม และการมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

สภาพของปัญหาในเรื่องแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดครูสอนพบว่ามีสภาพปัญหาในเรื่องผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือเรื่องการสอนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และผู้สอนมีวิธีการสอนทำให้เข้าใจและจดจำคำสอนได้ง่ายตามลำดับ

สภาพของปัญหาในเรื่องแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีสภาพปัญหาในเรื่องการจัดการด้านบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มากที่สุด รองลงมาคือเรื่องความสะดวกภายในอาคารที่ใช้จัดการเรียนการสอน และขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ตามลำดับ

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาส่วนใหญ่เป็นแรงจูงใจในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับแรงจูงใจในด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการที่สำคัญคือการจัดให้มีหนังสือธรรมศึกษาตามลำดับชั้นเรียน ด้านการบริหารทั่วไปที่สำคัญคือการเสริมสร้างคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ด้านการจัดครูสอนที่สำคัญคือการจัดพระภิกษุผู้สอนธรรมศึกษาที่เหมาะสม และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ผลการศึกษาแรงจูงใจในด้านการจัดครูสอนพบว่ามีความแตกต่างกัน ส่วนด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกของนักเรียนหญิงที่แตกต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจต่อด้านเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนธรรมศึกษาที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับแรงจูงใจต่อการเรียนธรรมศึกษาในด้านการบริหารทั่วไป ด้านการจัดครูสอน และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนธรรมศึกษาพบว่าเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต การจัดผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถ การจัดการด้านบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน